L.10.802/2.

ROYAUME DE BELGIQUE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Ministre de l'Intérieur, le 7 juin 1969, d'une demande d'avis sur un projet d'arrêté royal "modifiant celui du 1er avril 1960 réglant la tenue des registres de population", a donné le 25 juin 1969 l'avis suivant :

KONINKRIJK BELGIE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, de 7e juni 1969 door de Minister van Binnenlandse Zaken verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "tot wijziging van het koninklijk besluit van 1 april 1960, betreffende het houden van de bevolkingsregisters", heeft de 25e juni 1969 het volgend advies gegeven :

Dans l'intitulé, il y a lieu de remplacer le mot "celui" par "l'arrêté royal".

Dans le préambule, l'alinéa 1er est inutile et doit être omis.

L'alinéa 2 devrait être rédigé comme suit :

"Vu la loi du 2 juin 1856 sur les recensements généraux et les registres de population, notamment les articles 3, 4 et 6;".

A l'alinéa 3, la référence à la loi du 8 avril 1965 doit être omise, cette loi ne constituant en aucune manière le fondement légal de l'arrêté en projet.

Mais il convient de citer à cet endroit l'arrêté royal que l'arrêté en projet a pour objet de modifier.

L'alinéa 3 doit donc être rédigé comme suit :

"Vu l'arrêté royal du 1er avril 1960 réglant la tenue des registres de population;".

L'alinéa 4 est inutile et doit être omis.

*

.../...

Article 1er.

L'alinéa 1er de l'article 8 en projet reprend textuellement l'alinéa 1er de l'article 8 de l'arrêté royal du 1er avril 1960.

Dans la réglementation relative à la tenue des registres de population, "le ménage est constitué, soit par une personne vivant seule, soit par la réunion de deux ou plusieurs personnes qui, unies ou non par des liens de parenté, résident habituellement dans une même habitation et y ont une vie commune" (Instructions générales concernant la tenue des registres de population, la constatation des changements de résidence et la délivrance des cartes et pièces d'identité, n° 68, Moniteur belge du 5 décembre 1961).

Biens que les Instructions générales précitées ne définissent pas la notion de "chef de ménage", il est permis de croire que cette qualité se déduit de la mention qui en est faite dans le registre de population conformément à l'article 21 des Instructions. Elle n'inclut aucune référence aux règles du droit civil et, notamment, elle n'est pas incompatible avec la suppression de la notion de chef de famille, réalisée par les lois du 30 avril 1958 et du 8 avril 1965.

Le projet ne modifie en rien la portée des mots "ménage" et "chef de ménage". Il est, dès lors, inutile de reproduire le texte de l'alinéa 1er de l'article 8.

*

.../...

A l'alinéa 2, il y a lieu de préciser qu'il s'agit de l'enfant mineur non émancipé, comme l'indiquent d'ailleurs, sous le numéro 24, les Instructions générales précitées. En effet, le mineur émancipé dispose librement de sa personne.

Les mots "résidence paternelle" devraient être remplacés par les mots "résidence parentale" qui correspondent mieux aux dispositions du Code civil en vertu desquelles les père et mère exercent, en principe, conjointement les droits de la puissance paternelle.

Eu égard aux dispositions légales applicables aux enfants mineurs, il convient de prévoir que l'enfant doit être assisté par la personne qui a le droit de garde.

Le chef de ménage, auquel le projet confie ce pouvoir d'assistance , n'a, comme tel, aucune qualité à cette fin : le mineur non émancipé ne peut quitter la résidence parentale ou celle qui en tient lieu, sans la permission de ceux qui sont désignés à l'article 374 du Code civil et qui, on l'a vu ci-dessus, ne s'identifient pas nécessairement avec le chef du ménage auquel appartient ce mineur. Quand celui-ci quitte pour la première fois la résidence parentale, il se recommande de subordonner à l'assistance de ceux qui ont qualité pour l'y autoriser, la déclaration à faire aux services de la population. Le simple avis donné au titulaire du droit de garde suffit pour la déclaration relative à un changement de résidence ultérieur, le mineur ayant été, la première fois, régulièrement autorisé à quitter la résidence parentale ou celle qui en tient lieu.

.../...

Compte tenu de ces observations, il est proposé de rédiger l'article 1er du projet de la façon suivante :

"Article 1er.-

L'article 8, alinéa 2, de l'arrêté royal du 1er avril 1960 réglant la tenue des registres de population est remplacé par la disposition suivante :

"Lorsqu'un enfant mineur non émancipé quitte la résidence parentale pour se fixer ailleurs, il doit être assisté, dans sa déclaration, par celui qui a le droit de garde sur sa personne. Pour les changements de résidence ultérieurs, le certificat de changement de résidence ne pourra être délivré que quinze jours après que la personne qui a le droit de garde en aura été informée".

In de Franse tekst van het opschrift dient het woord "celui" te worden vervangen door "l'arrêté royal".

In de aanhef dient het eerste lid als overbodig te vervallen.

Het tweede lid zou als volgt moeten worden gelezen :

"Gelet op de wet van 2 juni 1856 op de algemene volkstellingen en de bevolkingsregisters, inzonderheid op de artikelen 3, 4 en 6 ;".

In het derde lid schrappe men de verwijzing naar de wet van 8 april 1965, die geen rechtsgrond oplevert voor het ontwerp-besluit.

In de plaats daarvan moet echter het koninklijk besluit worden vermeld dat door het ontwerp-besluit wordt gewijzigd.

Het derde lid moet dan als volgt worden gelezen :

"Gelet op het koninklijk besluit van 1 april 1960 betreffende het houden van de bevolkingsregisters,".

Het vierde lid is overbodig en dient te vervallen.

*

.../...

Artikel 1.

Het eerste lid van het ontworpen artikel 8 is de woordelijke herhaling van het eerste lid van artikel 8 van het koninklijk besluit van 1 april 1960.

In de reglementering betreffende het houden van de bevolkingsregisters bestaat het gezin "hetzij uit een persoon die alleen leeft, hetzij uit de vereniging van twee of meer personen, die, al of niet door verwantschap aan elkander verbonden, gewoonlijk in een en hetzelfde huis wonen en er samenleven" (Algemene Onderrichtingen betreffende het houden der bevolkingsregisters, de vaststelling der verblijfsveranderingen en de aflevering der identiteitskaarten en -stukken, nr. 68, Belgisch Staatsblad van 5 december 1961).

Ofschoon die Algemene Onderrichtingen geen definitie geven van het begrip "gezinshoofd", mag worden aangenomen dat die hoedanigheid wordt afgeleid uit de vermelding ervan in het bevolkingsregister overeenkomstig artikel 21 van de Onderrichtingen. Zij sluit geen verwijzing naar de civielrechtelijke regelen in en met name is zij niet onbestaanbaar met de opheffing van het begrip gezinshoofd door de wetten van 30 april 1958 en 8 april 1965.

Het ontwerp brengt geen wijziging in de betekenis van de woorden "gezin" en "gezinshoofd". Het is dan ook overbodig de tekst van het eerste lid van artikel 8 te herhalen.

*

.../...

In het tweede lid moet nader worden bepaald dat het gaat om het niet ontvoogde minderjarig kind, zoals trouwens gezegd is onder nr. 24 van eerdergenoemde Algemene Onderrichtingen. De ontvoogde minderjarige heeft immers de vrije beschikking over zijn persoon.

In de Franse tekst zouden de woorden "résidence paternelle" moeten worden vervangen door "résidence parentale", die beter overeenkomen met de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek krachtens welke de ouders de rechten van de ouderlijke macht in beginsel gezamenlijk uitoefenen.

Gelet op de wetsbepalingen die voor minderjarigen gelden, dient te worden bepaald dat het kind moet worden bijgestaan door de persoon die het recht van bewaring heeft.

Het gezinshoofd, aan wie het ontwerp die bijstandsbevoegdheid opdraagt, heeft als zodanig geen bevoegdheid in dat opzicht : de niet ontvoogde minderjarige mag de ouderlijke verblijfplaats of de als zodanig geldende verblijfplaats niet verlaten zonder toestemming van degenen die daartoe in artikel 374 van het Burgerlijk Wetboek aangewezen zijn en die, zoals hiervoren is gezegd, niet noodzakelijk te identificeren zijn met het hoofd van het gezin waarvan die minderjarige deel uitmaakt. Wanneer deze voor het eerst de ouderlijke verblijfplaats verlaat, zouden zij die hem daartoe kunnen machtigen, hem ook moeten bijstaan voor de aangifte bij de bevolkingsdiensten. Een gewone kennisgeving aan degene die het recht van bewaring uitoefent, is voldoende voor de aangifte betreffende een latere verblijfsverandering, als de minderjarige de eerste maal regelmatig gemachtigd werd om de ouderlijke verblijfplaats of de als zodanig geldende verblijfplaats te verlaten.

.../...

Met inachtneming van het hiervoren opgemerkte wordt voorgesteld artikel 1 van het ontwerp als volgt te lezen :

"Artikel 1.-

Artikel 8, tweede lid, van het koninklijk besluit van 1 april 1960 betreffende het houden van de bevolkingsregisters wordt door de volgende bepaling vervangen :

"Wanneer een niet ontvoogd minderjarig kind de ouderlijke verblijfplaats verlaat om zich elders te vestigen, moet het voor het doen van zijn aangifte worden bijgestaan door degene die het recht van bewaring over zijn persoon heeft. Voor latere verblijfsveranderingen mag het bewijs van verblijfsverandering eerst worden afgegeven vijftien dagen nadat de persoon die het recht van bewaring heeft, daarvan bericht heeft gekregen".

La chambre était composée de

Messieurs :	G. VAN BUNNEN,	conseiller d'Etat,	président,
de Heren :		staatsraad,	voorzitter,
	J. MASQUELIN,	conseillers d'Etat,	
Madame :	G. CISELET,	staatsraden,	
Mevrouw :			
Messieurs :	R. PIRSON,	assesseurs de la	
de Heren :	F. RIGAUX,	section de législation,	
		bijzitters van de	
		afdeling wetgeving,	
	M. JACQUEMIJN,	greffier adjoint,	greffier.
		adjunct-griffier,	griffier.

De kamer was samengesteld uit

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. G. VAN BUNNEN.

Le rapport a été présenté par M. J. COOLEN, substitut de l'auditeur général.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. G. VAN BUNNEN.

Het verslag werd uitgebracht door de H. J. COOLEN, substituut-auditeur-generaal.

LE GREFFIER - DE GRIFFIER,

LE PRESIDENT - DE VOORZITTER,

(s.) M. JACQUEMIJN.

(s.) G. VAN BUNNEN.